

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

- Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Αιθαλομίχλη στα Ιωάννινα: ανάγκη ολοκληρωμένου σχεδίου για καθαρή και προσιτή θέρμανση»

Η αιθαλομίχλη στο λεκανοπέδιο Ιωαννίνων αποτελεί ένα επαναλαμβανόμενο και πλέον επαρκώς τεκμηριωμένο πρόβλημα δημόσιας υγείας και περιβάλλοντος, το οποίο επανέρχεται με ιδιαίτερη ένταση κατά τους χειμερινούς μήνες. Στις 23 Σεπτεμβρίου 2025 είχε κατατεθεί στη Βουλή η υπ' αριθ. 8753 ερώτηση με θέμα «Άμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση της αιθαλομίχλης στα Ιωάννινα», ενώ ακολούθησαν και άλλες κοινοβουλευτικές παρεμβάσεις, μεταξύ των οποίων η κατάθεση, τον Νοέμβριο του 2025, της σχετικής έκθεσης του ΤΕΕ - Τμήματος Ηπείρου. Έναν χρόνο αργότερα και ενόψει της νέας χειμερινής περιόδου, η ανάγκη για ένα συνεκτικό και ειδικά προσαρμοσμένο σχέδιο αντιμετώπισης του προβλήματος παραμένει επιτακτική.

Τα νεότερα επιστημονικά δεδομένα ενισχύουν ακόμη περισσότερο την ανάγκη άμεσης παρέμβασης. Μελέτη που δημοσιεύθηκε το 2025 στο *Journal of Hazardous Materials*, με αντικείμενο ειδικά την ατμοσφαιρική ρύπανση στα Ιωάννινα, καταγράφει εξαιρετικά αυξημένες συγκεντρώσεις πολυκυκλικών αρωματικών ενώσεων κατά τη χειμερινή περίοδο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματά της, η οικιακή καύση βιομάζας συνεισέφερε περισσότερο από 75% στις μέσες συγκεντρώσεις των συγκεκριμένων ενώσεων και στον σχετικό δείκτη καρκινογόνου δυναμικού, ενώ κατά τα έντονα χειμερινά επεισόδια η έκθεση του πληθυσμού αυξανόταν έως και έξι φορές¹.

Τα δεδομένα αυτά καταδεικνύουν ότι η αντιμετώπιση της αιθαλομίχλης δεν μπορεί να περιορίζεται σε συστάσεις προς τους πολίτες για περιορισμό της καύσης ξύλου. Απαιτείται παρεμβάσεις που θα καθιστούν οικονομικά προσβάσιμη την καθαρότερη και αποδοτικότερη

¹ Tsiotra, I., Grivas, G., Tavernaraki, K., Paraskevopoulou, D., Parinos, C., Tsagkaraki, M., Liakakou, E., Bougiatioti, A., Gerasopoulos, E., & Mihalopoulos, N. (2025). Profiling aerosol Polycyclic Aromatic Compounds (PACs) in a severely polluted European city: A comprehensive assessment of the residential biomass burning impact on atmospheric toxicity. *Journal of hazardous materials*, 494, 138431. <https://doi.org/10.1016/j.jhazmat.2025.138431>

θέρμανση, ιδιαίτερα σε μια περιοχή με αυξημένες ανάγκες λόγω των κλιματικών της χαρακτηριστικών.

Το ζήτημα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία ενόψει των κυβερνητικών ανακοινώσεων για την ενίσχυση του επιδόματος θέρμανσης. Τον Σεπτέμβριο του 2026 ανακοινώθηκε η πρόθεση για αύξηση του επιδόματος πετρελαίου θέρμανσης. Η αναγκαία οικονομική στήριξη των νοικοκυριών πρέπει, ωστόσο, να συνδυαστεί με στοχευμένα κίνητρα για τη μετάβαση σε καθαρότερες μορφές ενέργειας, ιδιαίτερα σε περιοχές όπου η χρήση στερεών καυσίμων συνδέεται αποδεδειγμένα με σοβαρή επιβάρυνση της ποιότητας του αέρα.

Σημαντικό εργαλείο προς αυτή την κατεύθυνση αποτελεί το πρόγραμμα «Αλλάζω Σύστημα Θέρμανσης και Θερμοσίφωνα». Το ίδιο το Υπουργείο έχει θέσει μεταξύ των στόχων του προγράμματος τη μείωση της χρήσης συστημάτων θέρμανσης που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα και βιομάζα. Για την αγορά αντλίας θερμότητας προβλέπεται επιδότηση 50%, ενώ στις αναγκαίες συμπληρωματικές εργασίες η ενίσχυση ανέρχεται σε 50% ή 60%, ανάλογα με τα προβλεπόμενα κριτήρια.

Η μεγάλη ζήτηση οδήγησε μάλιστα στην αύξηση του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος από 223,2 εκατ. ευρώ σε 647,17 εκατ. ευρώ, ενώ είχαν υποβληθεί περίπου 192.000 αιτήσεις. Τον Σεπτέμβριο του 2026 το Υπουργείο ανακοίνωσε δεύτερο κύκλο πληρωμών, που αφορούσε περισσότερες από 16.700 εξαργυρωμένες επιταγές.

Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν την πορεία υλοποίησης του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο, δεν απαντούν όμως σε κρίσιμα ερωτήματα για την πραγματική συμβολή του στην αντιμετώπιση της αιθαλομίχλης στα Ιωάννινα: πόσες αντλίες θερμότητας εγκαταστάθηκαν στην Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων, πόσες αντικατέστησαν συστήματα που χρησιμοποιούσαν πετρέλαιο, ξύλο ή άλλα στερεά καύσιμα και ποια είναι η μετρήσιμη επίδραση αυτών των παρεμβάσεων στην κατανάλωση ρυπογόνων καυσίμων.

Επιπλέον, η ίδια η διαδικασία αξιολόγησης του προγράμματος αναγνωρίζει τη σημασία της γεωγραφικής στόχευσης, καθώς για τις αντλίες θερμότητας λαμβάνεται υπόψη εάν η κατοικία βρίσκεται σε ατμοσφαιρικά επιβαρυνόμενη περιοχή και σε περιοχή με υψηλό αριθμό βαθμοημερών. Συνεπώς, υπάρχουν τόσο η επιστημονική τεκμηρίωση όσο και τα διαθέσιμα εργαλεία πολιτικής για μια ειδικότερη παρέμβαση στις περιοχές που αντιμετωπίζουν σοβαρά και επαναλαμβανόμενα επεισόδια ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Παράλληλα, ο Δήμος Ιωαννιτών, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το ΤΕΕ και άλλους επιστημονικούς φορείς, έχει ήδη αναπτύξει πρωτοβουλίες ενημέρωσης και δημόσιας συζήτησης για το πρόβλημα. Η αντιμετώπισή του, όμως, απαιτεί συντονισμένη κρατική παρέμβαση, σταθερή επιστημονική παρακολούθηση και επαρκή χρηματοδότηση.

Στο πλαίσιο αυτό, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

- 1.** Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει πριν και κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου 2026-2027 για τον περιορισμό των επεισοδίων αιθαλομίχλης στο λεκανοπέδιο Ιωαννίνων και εξετάζεται η εκπόνηση ειδικού σχεδίου για τις περιοχές που εμφανίζουν επαναλαμβανόμενα επεισόδια υψηλής ατμοσφαιρικής ρύπανσης;
- 2.** Προτίθεται να προβλέψει αυξημένη και ειδικά στοχευμένη οικονομική ενίσχυση για τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση ή άλλων καθαρότερων μορφών θέρμανσης στις περιοχές αυτές, ώστε η οικονομική αδυναμία των νοικοκυριών να μην οδηγεί στην εντατικότερη χρήση ξύλου και άλλων στερεών καυσίμων;
- 3.** Προτίθεται να προχωρήσει σε νέο ή συμπληρωματικό πρόγραμμα αντικατάστασης παλαιών και ρυπογόνων συστημάτων θέρμανσης με αντλίες θερμότητας, με αυξημένα ποσοστά ενίσχυσης για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα και ειδική προτεραιότητα στις ατμοσφαιρικά επιβαρυνμένες περιοχές;
- 4.** Πόσες αιτήσεις από την Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων εγκρίθηκαν στο πρόγραμμα «Αλλάζω Σύστημα Θέρμανσης και Θερμοσίφωνα», πόσες οδήγησαν σε ολοκληρωμένη εγκατάσταση αντλίας θερμότητας και πόσες από αυτές αφορούσαν πραγματική αντικατάσταση συστήματος που χρησιμοποιούσε πετρέλαιο, ξύλο ή άλλο στερεό καύσιμο; Ποιος είναι ο αριθμός των εγκεκριμένων δικαιούχων στην περιοχή που δεν ολοκλήρωσαν την εξαργύρωση των επιταγών;
- 5.** Έχει πραγματοποιηθεί ή προγραμματίζεται αξιολόγηση της επίδρασης του προγράμματος στη μείωση της κατανάλωσης πετρελαίου, ξύλου και λοιπών στερεών καυσίμων και, κατ'επέκταση, στη μείωση των εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων και άλλων ατμοσφαιρικών ρύπων στο λεκανοπέδιο Ιωαννίνων;
- 6.** Προτίθεται το Υπουργείο να χρηματοδοτήσει, σε συνεργασία με τον Δήμο Ιωαννιτών, την Περιφέρεια Ηπείρου, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και τους επιστημονικούς φορείς, ένα ολοκληρωμένο σύστημα συνεχούς παρακολούθησης της ποιότητας του αέρα και την εφαρμογή των αναγκαίων τοπικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της αιθαλομίχλης;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Μερόπη Τζούφη

